

بسم الله الرحمن الرحيم

انتظار پایان شدت یا مصادیق انتظار از دیدگاه امام خامنه ای

سمیه اباذری

فاطمه غضنفری

فاطمه دهستانی

مرضیه نبی ئی^۱

چکیده

این موضوع در علوم مختلف، جامعه شناسی، روانشناسی، قرآن، اخلاق قابل بررسی است رویکرد این مقاله اخلاقی، قرآنی پژوهش گردیده می باشد. انتظار فرج یعنی: امید و آرزوی تحقق پیروزی نهایی نیروی حق و صلح و عدالت بر نیروی باطل و گسترش جهانی ایمان اسلامی، استقرار کامل و همه جانبه ارزش های انسانی، تشکیل مدینه فاضله و جامعه ایده آل به وسیله شخصیتی مقدس یعنی مهدی موعود عج. بخش های مختلف مقاله عبارتند از: گفتار اول: مفهوم شناسی، گفتار دوم: ضرورت و آثار انتظار، گفتار سوم: مهدی موعود(عج الله تعالی فرجه الشریف) در بیانات حضرت آیت الله خامنه ای(مد ظله العالی)، گفتار چهارم: مصادیق انتظار از دیدگاه امام خامنه ای

کلید واژه ها: تعجیل، ظهور، انتظار

^۱ استان تهران، موسسه آموزش عالی امام حسن مجتبی علیه السلام، گروه سردار دل ها

مقدمه

انتظار در مهدویت در نهایت پویایی، نشاط و کارآمدی است بطوریکه انتظار مصلح، تمامی شئون زندگی افراد و در نهایت شاکله دولت زمینه ساز ظهور را تحت تاثیر قرار می دهد و در حقیقت انتظار موعود به عنوان یک استراتژی و راهبرد اساسی در طراحی مسیر حرکت نظام حکومتی نقش آفرینی می کند.

انتظار به عنوان یکی از ضروریات اعتقادی سیاسی مذهب ماست؛ چرا که ریشه در اعتقاد به امامت دارد. نقل است که حضرت جوادالائمه (علیه السلام) فرمود: «قسم به خدایی که محمد صلی الله علیه و آله و سلم را به پیامبری برگزید و امامت را به ما اختصاص داد، اگر تنها از عمر دنیا یک روز باقی باشد، خدای تعالی آن روز را به قدری طولانی می کند که قائم ما ظهور و خروج کند و آن گونه که زمین از ظلم و جور پر شده است، آن را از عدل و قسط پر گرداند!»

اگر انتظار به معنی واقعی کلمه تحقق یابد، بذر معروف های زیادی را می کارد و ریشه منکرهای بیشماری را می خشکاند

سوال تحقیق: انتظار پایان شدت یا مصادیق انتظار از دیدگاه امام خامنه ای چیست؟

گفتار اول: مفهوم شناسی

برای ورود به بحث لازم است کلید واژگان توضیح داده شود:

تَعْجِيل:

معنای تعجیل در کتاب العین چنین آمده است:

«العَجَل: العَجَلَه و ربما در [أنه] عَجِلَ و عَجِلٌ، لغتان. و عَجَلَ فلان رجل، أى: عَجَلَ أمرک. و العَجَلَ عَجَلَ الشیران، و یجمع على أعجال. و العَجَلَه: المنجنون یستقی علیها»^۱.

ابن فارس در کتاب لغت خود تعجیل را چنین معنی کرده است:

«العین و الجیم و اللام أصلان صحیحان، يدلُّ أحدهما على الإسراع، و الآخر على بعض الحيوان»^۲.

عجل دو مصداق معنایی دارد: یکی بر سرعت گرفتن و دیگری به نام حیوانی دلالت می کند.

ظهور:

واژه ظهور از ریشه ظهر و جمع مکسر آن ظهور و به معنی جلوگیری و آشکار شدن و گاهی به معنی خلف و پشت می باشد.

در آیاتی که به عنوان شاهد مثال آمده ظهر به معنی پشت و عقبه‌ی نسل و عملکرد انسان آمده است:

^۱ خلیل بن أحمد، فراهیدی، کتاب العین، ج ۸، ج ۲، قم: نشر هجرت، ۱۴۰۹ق، ص ۲۲۷
^۲ أحمد بن فارس، ابن زکریا، معجم مقاییس اللغة، محقق/مصحح: عبد السلام محمد هارون، ج ۵، ج ۱، قم: مکتب الاعلام الاسلامی، ۱۴۰۴ق، ج ۴ ص ۲۳۷

«وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ^۱؛ اما هر کس که نامه‌اش از پشت سر داده شود»، «مِنْ ظُهُورِهِمْ دُرِّيَّتُهُمْ^۲؛ از پشت شان [بنی آدم] فرزندان‌شان را»، «أَنْقَضَ ظَهْرَكَ^۳؛ باری که بر پشت تو سنگینی می‌کرد؟»، «و الظَّهْرُ هَاهُنَا استعاره تشبیهها للذنوب بالحمل كما ينوء بحامله^۴».

الظُّهُورُ: «بدو یكون الخفی. و الظُّهُورُ: الظَّفَرُ بالشیء، و الاطلاع^۵».

«ظهر: الظاء و الهاء و الراء أصلٌ صحیح واحدٌ يدلُّ علی قوّه و بروز، و الظُّهُور: الغلبه^۶».

«ظهر: الظُّهُور من كل الصحاح: خِلافُ البَطْن، و الظُّهُور: الظَّفَرُ بالشیء و الاطلاع أو. ابن سیده: الظُّهُور الظفر^۷».

«و ظَهَرَ الشیءٌ بالفتح، ظُهُورًا: تَبَيَّنَ. و الظُّهُور: بُدُو یكون الخفی^۸».

«ظهر: (بفتح ظ) پشت. معنی اصلی کلمه بنا بر قول راغب همین است و معانی دیگر به اعتبار آن می‌باشد.

ظه‌ور: آشکار شدن، غلبه و بالا رفتن؛ مثل: «و لَا يُبْدِینَ زِینَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا^۱؛ و زینت‌های خود را جز آن مقدار که پیداست آشکار نکنند»، «كَيْفَ وَ إِن يَظْهَرُوا عَلَیْكُمْ لَا يَرْقُبُوا فِیْكُمْ إِلَّا وَ لَا ذِمَّةً^۲؛

^۱ سوره انشقاق (۸۴)، آیه ۱۰

^۲ سوره اعراف (۷)، آیه ۱۷۲

^۳ سوره انشراح (۹۴)، آیه ۳

^۴ حسین بن محمد، راغب اصفهانی، المفردات فی غریب القرآن، محقق: صفوان عدنان داودی، چاپ اول، دمشق بیروت: دارالعلم الدار الشامیه، ۱۴۱۲ ق، ص ۱۳۰

^۵ خلیل بن أحمد، فراهیدی، همان، ج ۴، ص ۳۷

^۶ أحمد بن فارس، ابن زکریّا، همان، ج ۳، ص ۴۷۱

^۷ محمد بن مکرم، ابن منظور، لسان العرب، محقق/مصحح: جمال الدین میر دامادی، ج ۱، چ ۳، بیروت: دار صادر،

۱۴۱۴ق، ج ۴، ص ۵۲۰

^۸ همان، ص ۵۲۷

چگونه پیمانی باشد که اگر بر شما پیروز شوند به هیچ عهد و سوگند و خویشاوندی وفا نکنند؟»،
«فَمَا اسْطَاعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ»^۳؛ نتوانستند از آن بالا روند؛ که به ترتیب به معنای بروز، غلبه و بالا رفتن
است»^۴.

همانطور که در اکثر کتب ظهور به معنای بروز و غلبه و بالا رفتن، معنی شده است، در این مقاله
به معنی جلوه گر شدن و آشکار شدن وجود مقدس حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف)
پس از سالیان طولانی غیبت می باشد که امت از فیض حضورشان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)
بهره مند می گردند.

انتظار

انتظار در لغت به معنای چشم به راه بودن و نگران بودن است.^۵

انتظار فرج یعنی چشم به راه بودن، همراه با امید و بسترسازی برای پیروزی نهایی حق بر باطل،
گسترش جهانی صلح، عدالت و ایمان اسلامی و استقرار دولت حق در سراسر گیتی به دست مهدی
موعود (عج) می باشد.^۶

^۱ سوره نور (۲۴)، آیه ۳۱

^۲ سوره توبه (۹)، آیه ۸

^۳ سوره کهف (۱۸)، آیه ۹۷

^۴ علی اکبر، قرشی بنایی، همان، ج ۴، ص ۲۷۵

^۵ تاج العروس، زبیدی، محب الدین، نشر دارالفکر، لبنان، ۱۴۱۴ هـ.ق.، ج ۷، ص ۵۳۹/ فرهنگ فارسی، معین،

محمد، انتشارات امیرکبیر، تهران، ۱۳۷۱. ج ۱، ص ۳۶۴

^۶ تاریخ الغیبة الکبری، صدر، محمد، نشر دار التعارف للمطبوعات، لبنان، ۱۴۰۲ هـ.ق. ج ۱، ص ۲۹۱/ قیام و انقلاب

مهدی، مطهری، مرتضی، انتشارات صدرا، تهران، ۱۳۷۳ ش. ج ۱، ص ۱۴

حرکت به سمت ویژگی های جامعه مهدوی (عج الله تعالی فرجه الشریف) و اقامه حدود

اسلامی

ما امروز در انقلاب خودمان حرکتها و روشهایی داریم، این روشها باید به کدام سمت حرکت کند؟ این نکته بسیار شایان توجه است. ما یک محصلی را در نظر می‌گیریم که این محصل مثلاً می‌خواهد در دانش ریاضی استاد بشود، حالا مقدمات کار او را چگونه باید فراهم کنیم؟ باید جهت تعلیماتی که به او می‌دهیم جهت ریاضی باشد. معنی ندارد که ما یک نفری را که می‌خواهیم ریاضی‌دان بشود بیائیم درس فقه مثلاً به او یاد بدهیم. یا آن کسی که می‌خواهد فقیه بشود بیائیم درس طبیعی مثلاً به او بدهیم، باید مقدمات متناسب با نتیجه و غایت باشد. غایت، جامعه‌ی آرمانی مهدوی با همان خصوصیتی که گفتیم؛ پس ما هم باید مقدمات را همانجور فراهم بکنیم. ما باید با ظلم نسازیم و باید علیه ظلم حرکت قاطع بکنیم، هر گونه ظلمی و از هر کسی. ما باید جهت خودمان را جهت اقامه‌ی حدود اسلامی قرار بدهیم، در جامعه‌ی خودمان هیچ مجالی به گسترش اندیشه‌ی غیراسلامی و ضدّ اسلامی ندهیم. نمی‌گوییم با زور، نمی‌گوییم با قهر و غلبه، که می‌دانیم با اندیشه و فکر جز از راه اندیشه و فکر نمی‌شود مبارزه کرد، بلکه می‌گوییم از راههای درست و منطقی و معقول، باید اندیشه‌ی اسلامی گسترش پیدا کند، باید تمام قوانین ما و مقررات مملکتی و ادارات دولتی و نهادهای اجرایی و همه و همه از لحاظ ظاهر و از لحاظ محتوا اسلامی بشود و به اسلامی شدن روزه‌روز نزدیکتر بشود، این جهتی است که انتظار ولی‌عصر به ما و به حرکت ما می‌دهد. امام زمان در دعای ندبه می‌خوانید که در مقابل فسوق و عدوان و طغیان و نفاق مقابله می‌کند و نفاق و طغیان و عصیان و شقاق و دودستگی را ریشه‌کن می‌کند و ازاله می‌کند. ما هم باید در جامعه‌مان امروز در آن جهت حرکت کنیم و پیش برویم. این است آن چیزی که ما را

به امام زمان صلواةالله علیه از لحاظ معنوی نزدیک خواهد کرد و جامعه‌ی ما را به جامعه‌ی ولی عصر
صلواةالله وسلامه علیه، آن جامعه‌ی مهدوی علوی توحیدی نزدیکتر و نزدیکتر خواهد کرد.^۱

^۱ همان

نتیجه تحقیق

موضوع مهدویت در عصر حاضر از مهم‌ترین موضوعات حیاتی برای همه انسان‌ها است از یک طرف نیاز شیعیان که باید آگاهی پیدا کنند و از طرف دیگر مذاهب اسلامی و ملل و ادیان و مستضعفان جهان درباره مصلح و منجی در کتاب‌هایشان این مسئله را مطرح کرده‌اند .

برای ساخت دنیایی بدون ظلم و بی عدالتی ، لازم است زمینه را برای ظهور حضرت حجت ارواحنا فداه فراهم کنیم. رهبر انقلاب به عنوان نایب حضرت ولی عصر افق روشنی از این موضوع ارائه داده اند که لازم است به آن پرداخته شود. از جمله مصادیق انتظار از دیدگاه ایشان عبارتند از:

اقامه حدود اسلامی، نزدیک شدن معنوی به امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، اشاعه اسلام در دیگر مناطق، اهل عمل بودن به چیزی که دل امام زمان (عجل الله تعالی فرجه) را شاد می‌کند، خودسازی و ایجاد حاکمیت برای قرآن و اسلام که در این مقاله به آن‌ها اشاره شده است.

فهرست منابع

- قرآن کریم
- نهج البلاغه، ترجمه محمد دشتی
- خلیل بن أحمد، فراهیدی، کتاب العین، ج ۸، چ ۲، قم: نشر هجرت، ۱۴۰۹
- أحمد بن فارس، ابن زکریّا، معجم مقاییس اللغة، محقق/مصحح: عبد السلام محمد هارون، چ ۱، قم: مکتب الاعلام الاسلامی، ۱۴۰۴ ق
- حسین بن محمد، راغب اصفهانی، المفردات فی غریب القرآن، محقق: صفوان عدنان داودی، چاپ اول، دمشق بیروت: دارالعلم الدار الشامیه، ۱۴۱۲ ق
- محمد بن مکرم، ابن منظور، لسان العرب، محقق/مصحح: جمال الدین میر دامادی، ج ۱، چ ۳، بیروت: دار صادر، ۱۴۱۴ ق
- تاج العروس، زبیدی، محب الدین، نشر دارالفکر، لبنان، ۱۴۱۴ هـ ق.
- فرهنگ فارسی، معین، محمد، انتشارات امیرکبیر، تهران، ۱۳۷۱
- تاریخ الغیبه الکبری، صدر، محمد، نشر دار التعارف للمطبوعات، لبنان، ۱۴۰۲ هـ ق.
- قیام وانقلاب مهدی، مطهری، مرتضی، انتشارات صدرا، تهران، ۱۳۷۳ ش
- تفسیر نمونه، مکارم شیرازی، ناصر، نشر دارالکتب اسلامی، تهران، ۱۳۷۰
- منتخب الأثر، صافی گلپایگانی، لطف الله، نشر مکتبه الصدر، بی تا، تهران
- کمال الدین و تمام النعمه، صدوق، محمد بن علی، نشر انتشارات نشر اسلامی، قم، ۱۳۶۳ هـ ش
- المهدی المنتظر، البستوی، عبدالعلیم، نشر دار ابن حزم، عربستان، ۱۴۲۰ هـ ق.
- تفسیر نمونه، مکارم شیرازی، ناصر، نشر دارالکتب اسلامی، تهران، ۱۳۷۰.

سایت :

دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله خامنه ای

<https://farsi.khamenei.ir>